

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategia 2030

SISÄLTÖ

1. Kansainvälistymisstrategian tarkoitus ja tavoite	3
2. Kansainvälistä toimintaa ohjaavat linjaukset	5
2.1. Keski-Pohjanmaan liiton perussopimuksen mukaiset tehtävät	5
2.2. Keski-Pohjanmaan liiton kansainvälisen toiminnan lakisääteisyys	5
2.3. Perustana maakuntastrategia 2050 ja maakuntaohjelma 2026–2029	5
2.4. Kansainvälisyyden kytkeytyminen muihin osastrategioihin.....	6
3. Yhteistyö ja kumppanuudet	7
4. Nykytilanne ja toimintaympäristö	8
5. Visio	11
6. Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet.....	12
7. Kumppanuudet ja yhteistyöverkostot.....	15
8. EU-rahoitusmahdollisuudet kansainväliselle yhteistyölle	16
8.1. Interreg-ohjelmat	16
8.2. EU-erillisohjelmat	17
8.3. Uuden ohjelmakauden 2028–2034 näkymät ja valmistelutilanne (kevät 2026).....	19
9. Seuranta ja mittarit.....	21
Taulukko 1 SWOT.....	8
Taulukko 2 Keski-Pohjanmaan liiton kumppanuudet ja kansainväliset verkostot.....	15
Taulukko 3 Kansainvälisyyden edistämisen seurantamittarit	21

1. Kansainvälistymisstrategian tarkoitus ja tavoite

Keski-Pohjanmaan kansainvälinen strategia rakentuu vahvasti puhtaan siirtymän, vetytalouden ja akkuteknologian ympärille, jotka vastaavat sekä globaaliin kysyntään että kansallisiin huoltovarmuus- ja ilmastotavoitteisiin. Maakunta tavoittelee asemaa kansainvälisesti verkottuneena ja hiilinegatiivisena alueena vuoteen 2050 mennessä.

Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategian tavoitteena on vahvistaa liiton ja koko maakunnan kansainvälisiä toimintaedellytyksiä ja kehittää alueen kansainvälistä profiilia. Kansainvälisyydellä edistetään maakunnan elinvoimaisuutta, ja sillä on tärkeä rooli osana aluekehitystä. Euroopan unionin politiikkalinjauksilla ja unionista tulevalta lainsäädännöllä on suuri vaikutus kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Globaali toimintaympäristö ja siinä tapahtuvat muutokset vaikuttavat myös Keski-Pohjanmaan maakuntaan. Muun muassa ilmastonmuutoksen, pandemioiden, talouskriisien ja Euroopan turvallisuusjärjestelmän muutoksen mukanaan tuomat haasteet vaativat kansainvälisen tason yhteistyötä ja toimia.

Pohjoismaisen, EU-tason ja globaalin kansainvälisen yhteistyön ja vaikuttamisen merkitys korostuu maakunnan kehittämisen keskeisissä piirteissä ja painopisteissä, joita ovat:

- **Vihreä siirtymä ja energiateollisuus:** Maakunta hyödyntää laajaa tuulivoimapotentiaaliaan ja on osa Pohjanlahden ympärille kehittyvää kansainvälistä vetyteollisuuden verkostoa
- **Akkukemia ja kiertotalous:** Kokkolan seudun innovaatioekosysteemi keskittyy akkukemiaan ja teollisiin älykkäisiin ratkaisuihin, jotka houkuttelevat merkittäviä globaaleja investointeja. Kriittisten mineraalien osalta Sibanye Stillwater Keliber Oy:n käynnistynyt kaivostoiminta Kaustisella on globaalisti erittäin merkittävä
- **Kansainvälinen saavutettavuus:** Kokkolan sataman kehittäminen osana eurooppalaista ydinverkkoa on kriittistä tavaraliikenteen ja viennin kannalta
- **Älykäs erikoistuminen:** Strategia painottaa korkean jalostusasteen biotaloutta ja puhtaita teknologiaratkaisuja, joita edistetään EU-rahoitteisilla Interreg- ja EAKR-hankkeilla

Maakunnassa on käynnissä poikkeuksellinen investointialto, jonka arvon on arvioitu nousevan miljardeihin euroihin vuosikymmenen loppuun mennessä. Merkittävät investoinnit ja hankkeet ovat:

- **Suuret tehdashankkeet:** Kokkolan suurteollisuusalueelle (KIP) sijoittuvat investoinnit, kuten litiumjalostamot ja vetyteknologian kehityshankkeet, luovat tuhansia uusia työpaikkoja. Kruunuportin teollisuusalueelle suunnitteilla oleva alumiinitehdashanke toteutuessaan sekä työllistää että mahdollistaa vahvan kansainvälisen alumiiniklusterin muodostamisen
- **EU:n strategiset hankkeet:** Maaliskuussa 2025 kolme keskipohjalaista yritystä sai EU:n strategisen hankkeen statuksen, mikä korostaa alueen merkitystä Euroopan omavaraisuudelle
- **Logistiikka ja infra:** Digitaalisen ja fyysisen saavutettavuuden parantaminen sekä investoinnit autonomiseen liikkumiseen ja vähäpäästöiseen liikenteeseen

Keskeisimmät kansalliset tarpeet ja vaikuttavuus, joissa Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisen näkökulma korostuu:

- **Huoltovarmuus ja omavaraisuus:** Keski-Pohjanmaan akku- ja raaka-aineteollisuus on kriittistä kansalliselle ja eurooppalaiselle strategiselle autonomialle

- **Ilmastotavoitteet:** Maakunnan hiilinegatiivisuustavoite ja energiatehokkuusinvestoinnit tukevat Suomen kansallista hiilineutraaliustavoitetta
- **Osaavan työvoiman saatavuus:** Kasvavat investoinnit vaativat kansallista tukea koulutukseen ja työperäiseen maahanmuuttoon, jotta osaajapula ei muodostu kasvun esteeksi

Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategia 2030 on päivitetty talven 2025–26 aikana yhdessä alueen toimijoista ja kuntaedustajista koostuvan kansainvälisyyttä edistävän koordinaatioryhmän kanssa. Koordinoinnista ja kirjoitustyöstä on vastannut Keski-Pohjanmaan liitto. Työpajakokouksia on pidetty yhteensä neljä ja niissä on käsitelty muun muassa SWOT- nykytila-analyysiä, kansainvälistymisen visiota, kansainvälistymistavoitteita ja toimenpiteitä sekä seurantamittareita.

Kansainvälistymisstrategia kokoaa alueen toimijoiden tämän hetken (kevät 2026) tiedon ja näkemykset kansainvälisyyden edistämisestä Keski-Pohjanmaalla. Kansainvälistymisstrategia luo suuntaviivoja tulevaisuuden kehittämistyölle kansainvälisen näkyvyyden ja verkostojen vahvistamiseksi sekä toimijoiden yhteistyön tiivistämiseksi. Strategia-asiakirjaa voi hyödyntää kansainvälisten rahoitusten hakuprosesseissa, joissa tarvitaan usein vahvistusta hankkeen vaikutuksista alueen kehittämistarpeisiin ja -tavoitteisiin. Kansainvälistymisstrategiaa myös päivitetään tarpeen mukaan ja säännöllisesti, ja siihen työhön alueen toimijat ovat jatkossakin tervetulleita.

2. Kansainvälistä toimintaa ohjaavat linjaukset

Keski-Pohjanmaan liiton kansainvälistä toimintaa ohjaavat liiton perussopimus sekä aluekehityslainsäädäntö. Kansainvälisyys on läpileikkaava teema kaikessa liiton aluekehittämistoiminnassa, ja tässä luvussa kuvataan, miten eri strategioiden tavoitteet linkittyvät kansainvälistymiseen.

2.1. Keski-Pohjanmaan liiton perussopimuksen mukaiset tehtävät

Keski-Pohjanmaan liiton perussopimuksen (2019) mukaan liiton tulee toimia Keski-Pohjanmaan maakunnan, sen jäsenkuntien ja asukkaiden eduksi kehittämis-, edunvalvonta-, tutkimus- ja suunnitteluorganisaationa. Aluekehitysviranomaisena Keski-Pohjanmaan liitto on mukana kansainvälisessä alueiden välisessä yhteistyössä ja toteuttaa yhteistä edunajamista eri kokoonpanoissa.

Kansainvälisen toiminnan edistäminen tukee monien perussopimuksessa määriteltyjen tehtävien toteuttamista ja maakunnan edunajamista tehdään niin kansallisella kuin EU-tasolla. Samaten maakunnan vaurastumisen edistäminen vaatii kansainvälistä yhteistyötä ja kansainvälisten osaajien, yritysten sekä investointien houkuttelua alueelle. Kansainvälisyys ulottuu kaikkien liiton toimintaan siltä osin kuin se edistää maakunnan aluekehittämisen tavoitteiden toteutumista.

Käytännön tasolla kansainvälisyys tarkoittaa Keski-Pohjanmaan maakunnan positiivisen tunnettavuuden parantamista kansainvälisillä areenoilla, osaamistason nostamista, maakunnan kilpailukyvyyn lisäämistä sekä avointa suhtautumista muihin kansallisiin ja kulttuureihin. Keski-Pohjanmaan liitto pyrkii edistämään maakunnan toimijoiden kansainvälisiä toimintamahdollisuuksia toimimalla aktiivisesti erilaisissa kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa ja kumppanuuksissa.

2.2. Keski-Pohjanmaan liiton kansainvälisen toiminnan lakisääteisyys

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta pohjautuu perussopimuksen lisäksi lainsäädäntöön ja siellä mainittuihin tehtäviin. Lain alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021) mukaan maakunnan liiton tehtäviin kuuluu edistää maakunnan kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä. Kansainvälisyys liittyy myös muihin laissa määriteltyihin tehtäviin, kuten maakunnan pitkän aikavälin strategian valmisteluun ja toimeenpanoon, alueen elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja älykkään erikoistumisen edistämiseen sekä aluekehityksen ja toimintaympäristön muutosten seurantaan ja ennakkointiin.

2.3. Perustana maakuntastrategia 2050 ja maakuntaohjelma 2026–2029

Keski-Pohjanmaan maakuntastrategia 2050 ja maakuntaohjelma 2026–2029 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa marraskuussa 2025. Maakuntaohjelman kehittämisteemoja ovat hyvinvoiva asukas ja yhteisö, kestävä elinympäristö ja monipuoliset elinkeinot. Läpileikkaavina teemoina ovat kansainvälisyys, saavutettavuus, kokonaisturvallisuus- ja huoltovarmuus sekä tutkimus- kehitys-, ja innovaatiotoiminta ja osaaminen (TKIO).

Maakuntaohjelmassa ja -strategiassa yritysten kansainvälistymisen ja viennin edistäminen, kansainvälisen työvoiman saatavuus sekä pitkällä aikavälillä Keski-Pohjanmaan tunnettuus kansainvälisenä ja kansainvälisesti laajasti verkostoituneena maakuntana ovat keskeisiä tavoitteita. Kansainvälistymisstrategia on yksi maakuntastrategian osastrategioista ja se osaltaan toteuttaa ja tarkentaa maakuntaohjelman toimeenpanoa.

2.4. Kansainvälisyyden kytkeytyminen muihin osastrategioihin

Maakuntaohjelman eri osastrategiat tarkentavat ohjelman tavoitteita, ja ne kytkeytyvät kansainvälistymisstrategiaan. Tässä on nostettu esille muutama keskeinen esimerkki.

Älykkään erikoistumisen strategia (ÄES) toimii osaltaan maakuntaohjelman toimeenpanon välineenä. Kansainvälisyys on älykkään erikoistumisen strategian yksi painopiste; olemassa oleva vahvuus, jolla on potentiaalia kehittyä edelleen. Älykkään erikoistumisen teemoissa pyritään vahvistamaan kansainvälisen kilpailukyvyn kehittymistä ja vahvistamaan toimijoiden roolia kansainvälisissä verkostoissa. Tutkimuksen ja yritystoiminnan yhteistyötä edistetään hankerahoituksen kautta kansainvälisen liiketoiminnan ja tutkimusyhteistyön lisäämiseksi. Keski-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategia on päivitetty syksyllä 2025 ja sen yhdeksi kärkiteemaksi on lisätty vahvistuva turvallisuus.

Keski-Pohjanmaan elinkeino- ja teollisuusstrategian yhtenä keskeisenä kehittämisen kohteena on yritysten vienti- ja kasvuhaluuden tukeminen kehittämällä kansainvälisiä verkostoja, vastuullisia liiketoimintamalleja ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja. TKI-toiminnan, digitaalisten palvelujen, matkailun ja luovien alojen vastuullinen ja kansainvälisesti suuntautunut kehittäminen vahvistaa maakunnan vetovoimaa ja globaalia kilpailukykyä. Pk-yritysten kilpailukykyä ja kansainvälistä kasvua edistetään hyödyntämällä TKI-toimijoiden, yritysjärjestöjen ja kehitysyritysten osaamista sekä tukemalla yritysten kykyä uudistua, ottaa käyttöön uusia teknologioita ja vastata suurinvestointien avaamiin mahdollisuuksiin. Elinkeino- ja teollisuusstrategia valmistuu vuoden 2026 aikana.

Keski-Pohjanmaan osaamisstrategiassa kansainvälisyyden kestävä edistäminen on yksi tavoitteista. Tämä tarkoittaa työperäisen maahanmuuton edistämistä sekä maahanmuuttajien ja kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumista ja sijoittumista työelämään, huomioiden myös alueen asukkaiden ja työelämän vastaanottavuuden lisääminen. Yritysten kansainvälisiä verkostoja ja osaamista pyritään vahvistamaan.

Keski-Pohjanmaan matkailustrategiassa nostetaan kansainvälistyminen yhdeksi matkailun toimialan kehittämisen kärjeksi. Visit Finlandin majoitustilaston mukaan valtaosa Keski-Pohjanmaan yöpymisistä on kotimaisia matkailijoita, 87 % vuonna 2025. Matkailun kansainvälisyysasteen nostamisen kannalta merkittäviksi tekijöiksi nostetaan muun muassa Kokkola-Pietarsaari-lentokentän palvelutaso, maakunnan kansainvälisen näkyvyyden nostaminen, matkailutarjonnan kehittäminen sekä matkailun kasvavien trendien, kuten hyvinvointi- ja luontomatkailun, huomiointi. Matkailustrategia tullaan päivittämään vuonna 2026.

Kansainvälisyyden näkökulma huomioidaan myös muissa osastrategioissa, jotka julkaistaan Keski-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla www.keski-pohjanmaa.fi.

3. Yhteistyö ja kumppanuudet

Kansainvälistymisstrategian päivitys on tehty yhdessä aiemmin nimetyn kansainvälisyyttä edistävän koordinaatioryhmän kanssa (KV-koordinaatioryhmä), jonka kokoonpanoon tuli joitakin päivityksiä prosessin aikana. Mukaan on kutsuttu Keski-Pohjanmaan liiton jäsenkuntien ja osajäsenten sekä sidosryhmien edustajia. Mukana kokouksissa on ollut myös Itä -ja Pohjois-Suomen EU –toimiston edustaja Brysselistä.

KV-koordinaatioryhmän tapaamisia jatketaan säännöllisesti Teams-kokouksilla, joissa Keski-Pohjanmaan liitto toimii koollekutsujana. KV-koordinaatioryhmän toiminnan tavoitteita ja tarpeita kirkastetaan ja kokoonpanoa päivitetään tarpeen mukaisesti ja joustavasti. Kansainvälistymisstrategian toimenpiteiden toteutuksen seuranta kuuluu keskeisesti KV-koordinaatioryhmän tehtäviin, mutta yhtä lailla se on tärkeä tiedonjaon foorumi yhteistyön vahvistamiselle eri toimijoiden välillä.

4. Nykytilanne ja toimintaympäristö

Keski-Pohjanmaan kansainvälistyminen edellyttää alueen vahvuuksien voimistamista, heikkouksien poistamista, uusien mahdollisuuksien hyödyntämistä ja potentiaalisten uhkien torjumista. Nykytila-analyysi SWOT kansainvälistymisen näkökulmasta (taulukko 1) on päivitetty KV-koordinaatioryhmän työpajakokouksissa.

Taulukko 1 SWOT.

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none">○ Pitkät perinteet yrittäjydessä ja kansainvälisessä kaupassa ja hyvät logistiset yhteydet (satama, raideliikenne)○ Vahva akkuteollisuus, kemianteollisuus, pk-yrityskenttä ja alkutuotanto○ Vahva vientisektori○ Kaksikielisyys, kansainväliset opiskelijat○ Laaja kulttuuritarjonta○ Olemassa olevat kansainväliset verkostot○ Hyvä imago kansainvälisten investointien näkökulmasta	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none">○ Työvoiman kohtaanto-ongelmat ja osaajapula○ Maahanmuuttajien ja kv-opiskelijoiden heikko integraatio, pitovoima, monikielisten yritysten vähyyt○ Vähäiset TKI-panostukset○ Yritysten vähäinen KV-rahoituksen hyödyntäminen○ Alueen pieni koko, syrjäisyys ja heikko kansainvälinen tunnettuus○ Hidas digitalisaation hyödyntäminen ja heikko kasvuhakuisuus○ Asenteet ja pitkäjänteisyyden puute kansainvälisessä toiminnassa
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none">○ Akkuteknologian ja vihreän siirtymän tuomat uudet markkinat○ Turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät investoinnit ja yhteistyömahdollisuudet○ Maahanmuuttajien ja kv-opiskelijoiden parempi hyödyntäminen työmarkkinoilla○ Uudet kansainväliset verkostot ja EU-rahoituksen tehokkaampi käyttö, alueellisen yhteistyön vahvistaminen○ Pienen alueen ketteryys murroksissa○ Alueen KV-tunnettuuden lisääntyminen mm. kulttuuri, luontokohteet vetovoimitehtävinä	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none">○ Rajalliset resurssit kansainvälisiin hankkeisiin ja rahoitukseen○ Kv-osaamisen sekä koordinaation puute○ Investointien väheneminen ja heikot lentoyhteydet○ Sukupolvenvaihdosten riskit ja koulutusmaksujen vaikutus kv-opiskelijoille○ Energiahintojen ja raaka-aineiden vaihtelut sekä vihreän siirtymän hidastuminen○ Epävakaa maailmanpoliittinen tilanne

Vahvuudet

Keski-Pohjanmaan vahvuuksina pidetään pk-yrittäjyyttä ja vientisektoria, jota logistiset yhteydet tukevat, sekä maailmanluokan osaaminen kemianteollisuudessa ja akkuteollisuudessa. Keski-Pohjanmaa on onnistunut luomaan hyvän ja luotettavan imagon kansainvälisten investoijien näkökulmasta. Maakunnan kaksikielisyys on perinteisesti tukenut yhteyksiä Ruotsiin, mutta myös muualle alueen toimijat ovat rohkeasti luoneet verkostoja. Vahvuutena on myös laaja ja monipuolinen kulttuuri- ja tapahtumaosaaminen. Keski-Pohjanmaalla on lisäksi suuri määrä kansainvälisiä opiskelijoita, joiden osaamista ja verkostoja tulisi hyödyntää nykyistä enemmän alueen yrityksissä. Alueella on myös vahvaa alkutuotantoa, sen koulutusta ja kehittämistoimintaa myös kansainvälisesti.

Heikkoudet

Maakunnan keskeisinä heikkouksina voidaan pitää kansainvälisten osaajien kiinnittymistä alueelle, KV-rahoituksen vähäistä hyödyntämistä sekä TKI-panostusten vähäisyyttä. Alueella on vetovoimaa esimerkiksi kansainvälisten opiskelijoiden suhteen, mutta pitovoimaa puuttuu. Tähän vaikuttavat muun muassa monikielisten yritysten vähyys alueella, pitkäjänteisyyden puute kv-rekrytoinneissa sekä kokonaisvaltaisen tukipalvelujen koordinoinnin hajanaisuus maahanmuuttajan työllistymisen näkökulmasta. Osaajat lähtevät parempien työllisyysmahdollisuuksien ja palvelujen perässä isompiin kasvukeskuksiin. TKI-panostus on parantunut viime vuosina, mutta edelleen olemme jäljessä verrattuna esimerkiksi naapurimaakuntiin¹. Alueella on aktiivista hanketoimintaa ja -osaamista, mutta kansainvälistä hankerahoitusta hyödyntävät vain harvat toimijat.

Mahdollisuudet

Kansainvälistymisen mahdollisuuksien kärkiteemoja ovat Keski-Pohjanmaalle tärkeän akkuteknologian kysynnän kasvu sekä vihreän siirtymän myötä nousevat uusiutuvan energian ratkaisut ja vetytalouden kasvun mahdollisuudet.

Uusiin kansainvälisiin verkostoihin ja kumppanuuksiin liittyminen tuo tilaisuuksia jakaa hyviä käytäntöjä ja muodostaa konsortioita esimerkiksi EU-erillisohjelmien rahoitushakuihin. Pohjoismaisen yhteistyön vahvistamiseen ja pohjoismaisiin verkostoihin on nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa järkevää panostaa entistä enemmän. Myös alueen sisäistä yhteistyötä voidaan kehittää.

Maahanmuuttajien ja kansainvälisten opiskelijoiden osaamisen hyödyntämisellä ja paremmalla kiinnittymisellä saadaan työvoimaa tulevaisuuden investointitarpeisiin.

Maailmanpoliittisen tilanteen muutokset ovat pakottaneet vahvistamaan turvallisuutta ja varautumisvalmiutta ja ne voivat tuoda uusia kasvun mahdollisuuksia alueen yrityksille. Kaksikäyttökäyttöteknologiaan liittyviä investointeja ja yhteistyötä edistetään muuan muassa ReARM-rahoituksella. Keski-Pohjanmaan turvalli-

¹ Tilastokeskus, Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot, henkilöstö ja työvuodet alueittain muuttujina Vuosi, Alue ja Tiedot, https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tkke/statfin_tkke_pxt_13tn.px/

suutta ja luontokohteita voidaan pitää valttikortteina kansainvälisten yritysten, investointien ja osaajien houkuttelussa alueelle. Maakunnan pienuus mahdollistaa joustavuuden ja ketteryyden erilaisissa siirtymissä ja murroksissa.

Uhat

Yksi keskeinen este kansainvälisiin projekteihin osallistumiselle ja kansainvälisen rahoituksen hyödyntämiselle on Keski-Pohjanmaalla toimivien organisaatioiden ja niiden resurssien pienuus ja koordinaation puute. Kansainvälisten suurhankkeiden valmistelu vie runsaasti aikaa ja resursseja, jotka ovat poissa organisaation muusta tekemisestä. Pienten toimijoiden voi lisäksi olla vaikeaa seurata eri rahoitusohjelmia ja löytää itselleen sopivia rahoituskanavia.

Epävakaan turvallisuuspoliittisen tilanteen vuoksi uhkiksi tunnistettiin myös kansainvälisten investointien kaikkoaminen, energianhintojen jyrkkä nousu ja raaka-aineiden saatavuuden vaihtelu sekä vihreän siirtymän hidastuminen. Myös lentoliikenteen huonot yhteydet ja heikkeneminen edelleen on uhka alueen kehittymiselle. Yrityskentällä uhkakuvana nähdään yritysten sukupolvenvaihdosten haasteet, jotka vievät resursseja kasvulta ja kansainvälistymiseltä. Kansainvälisille opiskelijoille suunnitellut lukukausimaksut voivat vähentää uusien kansainvälisten opiskelijoiden hakeutumista alueen oppilaitoksiin ja siten potentiaalisten kv-osaajien kiinnittymistä maakuntaan.

5. Visio

Kansainvälistymisstrategian aiempi visio painotti toimintaympäristön ja henkisen ilmapiirin kansainvälistymisen edistämistä sekä EU-rahoituksen saannon lisäämistä. Nämä tavoitteet ovat edelleen relevantteja ja ne huomioidaan tavoitteissa ja toimenpiteissä.

Päivitetyssä visiossa korostetaan jo olemassa olevan kansainvälisyistyön vahvistamista sekä yhteistyön tiivistämistä alueen houkuttelevuuden ja kasvun lisäämiseksi.

Kansainvälistymisstrategian päivitetty visio on:

Keski-Pohjanmaa rakentaa kansainvälisesti vahvaa ja kestävää tulevaisuutta kehittämällä osaamista, yhteistyötä ja investointeja tavalla, joka voimistaa alueen kansainvälistä imagoa ja kasvua, elinvoimaa ja kilpailukykyä.

6. Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

Keski-Pohjanmaan liiton tavoitteena on aktiivisesti edistää maakunnan kansainvälistä yhteistyötä ja kansainvälistymisen kautta tapahtuvaa kasvua maakunnan etu huomioiden. Kansainvälistymistavoitteiden saavuttaminen vaatii myös maakunnan eri toimijoiden vahvaa mukanaoloa ja panostusta kunkin oman kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi. Kansainvälisyyden näkökulmaa on huomioitu myös muissa maakunnan osastrategioissa, esimerkiksi elinkeino- ja teollisuusstrategiassa.

Aiemmin laadittuja kansainvälistymistavoitteita on päivitetty yhdessä Keski-Pohjanmaan kansainvälisyyttä edistävän koordinaatioryhmän kanssa huomioiden nykytila-analyysin vahvuudet, heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet.

Maakunnan kansainvälistymisen tavoitteet ja niitä edistävät toimenpiteet vuoteen 2030 mennessä ovat:

1. Pk-yritysten kansainvälistymisen systemaattinen vahvistaminen kansainvälisesti kilpailukykyistä TKI-toimintaa ja EU-rahoitusta sekä digitalisaatiota hyödyntäen

- Tuetaan edelleen yritysten vientikasvua ja tavoitellaan uusia pk-yrityksiä kansainvälistymispolulle. Yritysten kansainvälistymisen tueksi on jo olemassa muuan muassa kansainvälistymispolku Team Finland -verkostossa, jota Elinvoimakeskukset koordinoivat alueillaan. Alueen yritysneuvontakenttä tekee tiivistä yhteistyötä ohjatakseen yritykset oikean rahoituskanavan äärelle.
- Edistetään EU-rahoituksen käytön kasvattamista ja monipuolistamista. Lisätään ja tehostetaan tiedotusta rahoitusmahdollisuuksista. Hyödynnetään olemassa olevia verkostoja ja kansainvälisyysosaamista rahoitusmahdollisuuksien kartoittamisessa ja tehdään yhteistyötä.
- Huomioidaan alueelle tärkeä alkutuotanto, sen ympärille kytkeytyvät liitännäiselinkeinot sekä elintarvikejalostus osana kansainvälistymistä ja vahvistetaan koko elintarvikeketjua vetovoimaista koulutus- ja TKI-ympäristöä sekä kansainvälisiä verkostoja hyödyntäen.
- Edistetään yritysten digitalisaatio-osaamisen vahvistamista esimerkiksi hankkeiden kautta ja digituki-verkon palveluja hyödyntämällä.

2. Kansainvälisten investointien houkuttelevuuden lisääminen, akkukemian ja kiertotalouden aseman vahvistaminen sekä logistisen saavutettavuuden parantaminen vientiä tukevasti

- Huolehditaan satama- ja lentoliikenneyhteyksien ja rataverkoston toimivuudesta edelleen sekä vahvistetaan jakeluverkostoja ja kv-yhteistyötä muiden satamien ja logistiikkakeskusten kanssa (mm. Kokkola–TEN-T –liitäntäohjelma) edunvalvonnalla ja vaikuttamistyöllä niin EU-tasolla kuin kotimaassa.
- Edistetään kansainvälisiä investointeja erityisesti epäorgaanisen kemian, bioenergian sekä kiertotalouden ja vihreän siirtymän aloilla
- Kehitetään teollista infrastruktuuria maakuntatasolla ja maakuntarajat ylittäen alueellisen aseman vahvistamiseksi kansainvälisten investointien sijoittumisessa alueelle.
- Hyödynnetään ja vahvistetaan edelleen kansainvälisiä verkostoja TKI-toiminnassa (esim. Biolaakson kansainvälinen tutkimuskumppanus).
- Kootaan yhteen vuosikellon tapaisesti kansainvälisyyteen liittyviä tapahtumia ja tilaisuuksia ja tiedotetaan niistä aktiivisesti.

3. Osaavan kansainvälisen työvoiman saatavuus ja kiinnittymisen vahvistaminen

- Vahvistetaan alueen kansainvälisen työvoiman vastaanottokykyä parantamalla palvelujen saavutettavuutta ja opastusta kotiutumiseen Keski-Pohjanmaalla. Esimerkiksi ulkomailta muuttaneelle on aluksi tärkeä saada tietoa palveluista englanniksi ja yhdestä selkeästä paikasta/nettialustasta. Kiinnittymistä alueelle vahvistaa myös suomen kielen oppiminen, joten riittävästä opetustarjonnasta on huolehdittava.
- Tuetaan ja rohkaistaan työnantajien kv-rekrytointia, mikä voi olla myös mahdollisuus kansainväliseen verkostoitumiseen ja yhteistyöhön. Selvitetään ja tiedotetaan, millaisia tukitoimenpiteitä yritykset voivat saada kv-rekrytoinnin tueksi ja kansainvälistymisen edistämiseksi.
- Viestitään onnistumisista ja hyvistä esimerkeistä esim. onnistunut kv-rekrytointi – kannustaa ja rohkaisee muitakin kokeilemaan.
- Jatketaan ja jaetaan verkostojen hyviä käytäntöjä ja tiivistetään yhteistyötä (esim. Talent Boost, Talent Coastline). Selvitetään muiden alueiden hyviä käytäntöjä kansainvälisen työvoiman integroinnista esimerkkinä KV-lähettilästoiminta, jossa maahanmuuttajataustaiset lähettiläät toimivat keskusteluapuna ja yhteyshenkilinä kansainvälisten kansalaisryhmien ja paikkakunnan hallinnon välillä.

4. Kansainvälisen tunnettuuden, näkyvyyden ja vetovoiman kasvattaminen monipuolista kulttuuria ja matkailupotentiaalia sekä oppilaitosten ja nuorisotyön laajaa kansainvälisyystyötä hyödyntäen

- Edistetään kansainvälistä matkailun kehittämistä ja kansainvälisten matkailijoiden määrän kasvua. Kansainvälisesti profiloituneiden tapahtumien (esim. Kaustinen Folk Music Festival ja Kokkola Material Week) lisäksi hyödynnetään Keski-Pohjanmaan kulttuurista vetovoimaa muun muassa kaustislaisen viulunsoiton Unesco statuksen myötä sekä edistetään luontomatkailua ja eri teemoja yhdistäviä matkailupakettien rakentamista.
- Hyödynnetään ja tiivistetään yhteistyötä alueen oppilaitosten ja monipuolisen nuorisotyön KV-osamista sekä kuntien ja kaupunkien ystävyyskuntatoimintaa tapahtumien suunnittelussa ja markkinoinnissa.
- Hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia markkinoinnissa ja palveluissa.

5. Alueen kriisinkestävyden vahvistaminen sekä kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen turvallisuuspoliittisissa muutoksissa ja poikkeustilanteissa

- Kansainvälisyys nähdään osana myös turvallisuus- ja omavaraisuustyötä. Huomioidaan ja kartoitetaan kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia turvallisuus- ja varautumisasioissa esimerkiksi energianomavaraisuuden ja huoltoväylien osalta.
- Käynnistetään Keski-Pohjanmaan tuottavuus - ja kasvuohjelmassa esitetty maakunnallinen turvallisuusneuvosto/ -klusteri, joka kokoaa alueen keskeiset tahot ja edistää maakunnan kokonaisturvallisuutta huomioiden muun muassa turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvien rahoitusten hyödyntämisen.

6. EU-tietoisuuden vahvistaminen ja EU-rahoituksen täysimääräinen hyödyntäminen sekä kansainvälisyyden integroiminen maakuntaliiton kaikkiin toimintoihin

- Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029 mukaisesti kansainvälinen ulottuvuus huomioidaan aktiivisesti kaikissa teemaryhmissä (hyvinvointi, elinkeinot, ympäristö) sekä kaikessa Keski-Pohjanmaan liiton toiminnassa ja yhteistyöverkostoissa.

- Edistetään maakunnan toimijoiden yhteistyötä Keski-Pohjanmaan liiton säännöllisellä ja osallistavalla sidosryhmätyöskentelyllä
- Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu aktiivisesti muiden järjestämiin yhteistyötilaisuuksiin
- Tulevan ohjelmakauden valmistelun ja toimeenpanon tiivis seuranta ja reagointi etupainotteisesti uusien rahoitusinstrumenttien haltuunottoon mm. KIKY - kilpailukykyrahasto

7. Kumppanuudet ja yhteistyöverkostot

Keski-Pohjanmaan liitolla on useita kansainvälisiä verkostoja ja kumppanuuksia, joita myös alueen toimijat voivat hyödyntää. Lisäksi eri toimijoilla on omia kansainvälisiä verkostoja, joita on tarpeen kartoittaa kansainvälistymisstrategian toimeenpanon aikana. Keski-Pohjanmaan liitto tekee edunvalvontaan ja kansainvälisiin hankkeisiin liittyvää yhteistyötä muiden Suomen maakuntien sekä eurooppalaisten alueiden kanssa. Liitto toimii aktiivisesti erilaisissa kansainvälisen yhteistyön verkostoissa omien jäsenyyksiensä ja Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston jäsenyyksien kautta, jotka on kuvattu taulukossa 2.

Taulukko 2 Keski-Pohjanmaan liiton kumppanuudet ja kansainväliset verkostot.

verkosto	kuvaus	jäsenet
Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyö	edunvalvonta ja näkyvyyden edistäminen kansallisella ja EU-tasolla mm. EU:n alue- ja rakennepolitiikan sisältöihin vaikuttaminen.	Keski-Pohjanmaa, Etelä-Savo, Kainuu, Lappi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo
Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden verkosto (NSPA)	tavoitteena on lisätä EU-instituutioiden ja muiden sidosryhmien tietoisuutta NSPA-alueesta, sen erityisolosuhteista ja mahdollisuuksista sekä vaikuttaa EU-politiikkaan.	Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat, Ruotsin neljä pohjoisinta maakuntaa sekä Norjasta Finnmarkin Tromssan alue ja Nordland
Merenkurkun neuvosto	merenkurkun maakuntien pohjoismainen, raja-alueellinen yhteistyöfoorumi ja eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymä (EAYY); alueen kehityksen tukeminen, näkyvyyden lisääminen sekä rajat ylittävien yhteistyöhankkeiden toteuttaminen.	Keski-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa sekä Ruotsin Västerbotten ja Västernordland
Perifeeristen merellisten alueiden liitto (CPMR)	CPMR on eräs vaikutusvaltaisimmista alueellisista organisaatioista Brysselissä ja Itämeren komission työryhmillä on keskeinen rooli asiainsäilytöjen valmistelussa CPMR:n päätöksenteossa; keskeisimpiä toimialoja ovat aluekehitys-, energia- ja meripolitiikka sekä ilmastonmuutokseen ja saavutettavuuteen liittyvät kysymykset.	yli 150 aluetta; CPMR jakaantuu kuuteen alueelliseen komissioon; Itämeren komissiossa (BSC) Suomen, Ruotsin, Saksan ja Viron jäsenalueet
S3P Mining Regions	EU:n komission tukema Älykkään erikoistumisen temaattinen kaivannaisalan kumppanuus; tiivistää eri kaivosalueiden yhteistyötä Euroopassa, rakentaa yhteisprojekteja, luoda osaamiseen perustavia arvoketjuja sekä tukea EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen CRMA:n ja kestävän kaivostoiminnan tavoitteita.	johtava alue Andalusia (Espanja), mukana Keski-Pohjanmaa, Lappi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa sekä alueita Ruotsista, Espanjasta, Portugalista, Kreikasta ja Ranskasta
European Regions for Innovation in Agriculture Food and Forestry (ERIAFF)	EU-tason vaikuttaminen ja jäsenten välisen yhteistyön fasilitointi. ERIAFF pyrkii vaikuttamaan mm. eurooppalaisen kestävän ja tuottavan maatalouden innovaatiokumppanuuden kehitykseen ja sisältöihin sekä EU-tason kysymyksiin metsäasioissa. Verkoston kautta voi myös löytää kumppaneita hankehakuihin.	Keski-Pohjanmaa, Lappi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Satakunta, Kymenlaakso ja Varsinais-Suomi. Tarkkailijajäseniä ovat Pohjois-Savo ja Etelä-Savo.

8. EU-rahoitusmahdollisuudet kansainväliselle yhteistyölle

Euroopan alueellisen yhteistyön (EAY) ohjelmat eli Interreg-ohjelmat ovat osa EU:n alue- ja rakennepolitiikkaa, ja niitä osarahoitetaan Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR). Lisäksi EU-erillisohjelmien rahoituksia haetaan ja myönnetään suoraan EU-komissiosta ja sen alaisista virastoista.

8.1. Interreg-ohjelmat

Interreg-ohjelmilla tuetaan rajat ylittävää rajaseutujen kehittämistä, valtioiden välistä, laajempia alueita kattavaa yhteistyötä sekä koko EU:n kattavaa alueiden välistä yhteistyötä. Ohjelmakaudella 2021–2027 Keski-Pohjanmaa kuuluu seuraavien Interreg-ohjelmien ohjelma-alueeseen: Interreg Aurora, Interreg Itämeren alue (Baltic Sea Region, BSR), Interreg Pohjoinen periferia ja Arktis (Northern Periphery and Arctic, NPA) sekä Interreg Europe. Lisäksi koko Suomi osallistuu Interreg-ohjelmia tukevaan INTERACT-ohjelmaan, kaupunkiyhteistyötä tukevaan URBACT-ohjelmaan sekä ESPON-tutkimusohjelmaan.

Interreg Aurora

Aurora-ohjelman neljä toimintalinjaa ovat älykäs ja kestävä kasvu; vihreä ja kestävä siirtymä; koulutus, kulttuuri ja kestävä matkailu; sekä yhteistyön hallinnoinnin parantaminen. Ohjelma-alueeseen kuuluu alueita Pohjois-Suomesta, Pohjois-Ruotsista ja Pohjois-Norjasta sekä saamelaisalueet. Suomen maakunnista ohjelma-alueeseen kuuluvat Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa sekä Etelä-Pohjanmaa. Hankkeessa tulee olla mukana kumppaneita vähintään kahdesta maasta. EU-maista tuleville hankekumppaneille tukiprosentti on korkeintaan 65 prosenttia, minkä lisäksi suomalaisten kumppaneiden on mahdollista hakea kansallista vastinrahoitusta Lapin liitosta. Rahoitusta voivat hakea erityyppiset toimijat julkisista organisaatioista yrityksiin ja järjestöihin.

Interreg Pohjoinen periferia ja Arktinen (Northern Periphery and Arctic, NPA)

NPA-ohjelman toimintalinjat ovat innovaatiokapasiteetin vahvistaminen, valmiuksien kehittäminen ilmastomuutokseen sopeutumisessa ja resurssitehokkuudessa sekä yhteistyövalmiuksien parantaminen. Ohjelmaan osallistuu alueita Suomesta, Ruotsista, Irlannista ja Norjasta sekä kokonaisuudessaan Islanti, Färsaaret ja Grönlanti. Alueita yhdistävät maantieteelliset erityispiirteet kuten harva asutus ja syrjäisyys EU:n talouskeskuksista, jotka muodostavat perusteen koko alueen yhteistyölle. Hankkeessa tulee olla mukana kumppaneita vähintään kolmesta maasta. Tukiprosentti hankkeille on enintään 65 prosenttia, minkä lisäksi suomalaiset tuensaajat voivat hakea kansallista vastinrahoitusta Lapin liitosta. Hankkeisiin voivat osallistua sekä julkiset että yksityiset toimijat.

Interreg Itämeren alue (Baltic Sea Region)

Ohjelman neljä toimintalinjaa kaudella 2021–2027 ovat innovatiivinen yhteiskunta, vesiviisas yhteiskunta, hiilineutraali yhteiskunta sekä yhteistyön hallinnointi. Ohjelma-alueeseen kuuluu kahdeksan EU-maata Itämeren alueelta sekä Norja. Hanketyyppejä on neljä: tavalliset yhteistyö- ja kehittämishankkeet, pienet yhteistyö- ja kehittämishankkeet, projektialustat ja EU:n Itämeren alueen strategian hallinnoinnin tukeminen. Tavallisissa ja pienissä hankkeissa vaatimuksena on vähintään kolme hankekumppania kolmesta eri ohjelma-alueesta. Myönnettävä rahoitus on korkeintaan 80 prosenttia, ja suomalaiset toimijat voivat hakea myös kansallista vastinrahoitusta Uudenmaan liitosta. Rahoitusta voivat hakea julkisten toimijoiden lisäksi muun muassa yritykset ja järjestöt.

Interreg Europe

Ohjelma tukee eurooppalaisten alueiden välisiä yhteistyöhankkeita, ja sen päätavoitteena on parantaa aluekehityspolitiikkaa sekä sen toimeenpanoa kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakamisen ja valmiuksien kehittämisen avulla. Muista Interreg-ohjelmista poiketen Interreg Europe on suunnattu pääasiassa aluekehityspolitiikasta vastaaville viranomaisille. Ohjelma-alueeseen kuuluvat kaikki EU-jäsenmaat sekä Norja ja Sveitsi. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoitus on korkeintaan 80 prosenttia, minkä lisäksi suomalaisten hankkumpaneiden on mahdollista hakea kansallista vastinrahoitusta Lapin liitosta. Rahoitusta voivat hakea paikalliset, alueelliset ja kansalliset viranomaiset, julkisoikeudelliset laitokset ja yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

8.2. EU-erillisohjelmat

EU-erillisohjelmiksi tai EU-suorarahoitukseksi kutsutaan rahoitusohjelmia, joissa hankerahoitusta haetaan ja se myönnetään pääsääntöisesti Euroopan komissiosta tai sen alaisista virastoista. Avautuvat haut julkaistaan komission Funding & Tender Opportunities -[portaalissa](#). Alla on kuvattu lyhyesti muutamia keskeisimpiä ohjelmia.

Horisontti Eurooppa

Horisontti Eurooppa on EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma, jonka budjetti vuosille 2021–2027 on noin 95,5 miljardia euroa. Ohjelma rakentuu neljästä osasta: huipputason tiede; globaalit haasteet ja Euroopan teollisuuden kilpailukyky; innovatiivinen Eurooppa; sekä osallistumispohjan laajentaminen ja eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) vahvistaminen. Ohjelman kautta EU rahoittaa mm. tutkijoiden huippututkimusta, koulutusta ja kansainvälistä liikkuvuutta sekä yritysten tuotekehitystä, innovaatioiden skaalausta ja kansainvälistä kasvua. Horisontti Eurooppa -ohjelman pilarin 3, innovatiivinen Eurooppa, alaiset Euroopan innovaationeuvosto (European Innovation Council, EIC) ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) tarjoavat erinomaisia mahdollisuuksia myös yrityksille.

Esimerkiksi EIC tarjoaa rahoitusta tutkimustulosten kaupallistamiseen ja skaalaukseen, uusien teknologioiden kehittämiseen sekä pk-yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen. EIC:n Accelerator-välineen kautta startup- ja pk-yritykset voivat saada rahoitusta vaikutuksiltaan merkittävien innovaatioiden kehittämiseen ja skaalaukseen. Tuettavilla innovaatioilla tulisi olla potentiaalia luoda uusia markkinoita tai uudelleen muokata nykyisiä markkinoita. Avustusmuotoiseen rahoitukseen on mahdollista yhdistää pääomamuotoista rahoitusta.

EIT puolestaan pyrkii vahvistamaan eurooppalaisia innovaatioekosysteemejä edistämällä tutkimuksen, innovoinnin ja koulutuksen integroitumista. Se tukee laajojen eurooppalaisten kumppanuuksien, nk. osaamis- ja innovointiyhteisöjen (Knowledge and Innovation Communities, KIC), syntymistä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yritysten välille. KIC-yhteisöillä on merkittävä rooli yrittäjyyden osaamisen ja kyvykkyyksien kehittämisessä sekä uuden yritystoiminnan hautomona.

Digitaalinen Eurooppa

Ohjelman tarkoituksena on tukea digitaalisten valmiuksien kehittämiseen ja teknologian laajempaan käyttöön ottoon liittyviä toimia. Ohjelman viisi keskeistä teemaa ovat suurteholaskenta, tekoäly, kyberturvallisuus, edistyneet digitaaliset taidot sekä digitaalisten valmiuksien paras käyttö ja yhteen toimivuus. Ohjelmasta rahoitetaan myös eurooppalaisten digitaalisten innovaatiohubien (European Digital Innovation Hubs, EDIH) eli digitaali-innovointikeskittymien toimintaa. Hubit toimivat digi-investointeja ja erityisesti pk-yritysten digitalisaatiota tukevana palvelukeskuksina. Euroopan komissio on valinnut Suomesta neljä EDIH-organisaatiota – yksi valituista on Robocoast EDIH, jonka konsortiossa ovat mukana Centria-ammattikorkeakoulu ja Kokkolan yliopistokeskus Chydenius.

Verkköjen Eurooppa (Connecting Europe Facility, CEF)

CEF tarjoaa rahoitusta liikenne-, energia- ja tietoliikenneverkkojen kehittämishankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kohderyhmää ovat energia-, liikenne- ja tietoliikenneverkkojen omistajat ja kehittäjät. Hankkeilla edistetään esimerkiksi puhtaampia liikennemuotoja ja nopeampia laajakaistayhteyksiä sekä helpotetaan uusiutuvan energian käyttöönottoa. Hankkeiden valinnassa painotetaan eurooppalaista lisäarvoa tuovia hankkeita ja puuttuvien yhteyksien rakentamista.

Innovaatorahasto

EU:n innovaatorahasto rahoittaa puhtaiden teknologioiden ja päästöjä vähentävien innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja EU:n globaalin kilpailukykyyn kasvattamiseksi. Innovaatorahasto keskittyy erittäin innovatiivisiin teknologioihin ja eurooppalaista lisäarvoa tuottaviin suuriin lippulaivahankkeisiin. Päästöjä vähentäviä investointihankkeita rahoitetaan seuraavilla aloilla: innovatiiviset vähähiiliset teknologiat ja prosessit, hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen, hiilensidontaratkaisut, innovatiiviset uusiutuvan energian ratkaisut ja energian varastointi. Tuki kattaa korkeintaan 60 prosenttia investoinnin pääomakustannuksista. Hakijoita voivat olla yksittäiset pk- tai suuryritykset tai konsortiot.

Erasmus+

Erasmus+ on EU:n koulutuksen, nuorisoalan ja urheilun ohjelma. Se tarjoaa nuorille, opiskelijoille ja aikuisille mahdollisuuksia kansainvälistymiseen ja rahoitusta opiskeluun tai harjoitteluun ulkomailla. Lisäksi ohjelma tarjoaa oppilaitoksille ja muille organisaatioille mahdollisuuden tehdä yhteistyötä kansainvälisten kumppanien kanssa. Vuosina 2021–2027 ohjelman painopisteitä ovat osallisuus, vihreys ja digitaalisuus. Yhtenä ohjelman tavoitteena on vahvistaa eurooppalaista identiteettiä ja aktiivista kansalaisuutta.

Luova Eurooppa

Ohjelmasta tuetaan hankkeita muun muassa musiikin, kulttuuriperinnön, esittävien taiteiden ja kirjallisuuden aloilla sekä audiovisuaalialalla. Ohjelma sisältää lisäksi liikkuvuusohjelman, joka tarjoaa kulttuurialan ammattilaisille, taiteilijoille ja luovan työn tekijöille mahdollisuuksia osallistua kansainvälisiin yhteistyöprojekteihin tai lähteä ulkomaille kehittämään ammatillista osaamistaan.

Euroopan solidaarisuusjoukot

Ohjelma rahoittaa muun muassa vapaaehtoistoimintaa, nuorten omia solidaarisuushankkeita sekä humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkoja. Toimintaan voivat osallistua 18–30-vuotiaat nuoret ja organisaatiot, jotka

haluavat toimia solidaarisemman yhteiskunnan hyväksi. Hankkeisiin voivat hakea avustusta Euroopan solidaarisuusjoukoista sekä julkiset että yksityiset organisaatiot, joiden toiminta sopii ohjelman tavoitteisiin ja arvoihin. Rahoitusta voidaan myöntää vain voittoa tavoittelemattomiin toimintoihin.

LIFE

EU:n ympäristöön, luonnonsuojeluun ja ilmastotoimiin keskittyvä LIFE-ohjelma rahoittaa ympäristöön ja luonnon monimuotoisuuteen, kiertotalouteen, ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen sekä puhtaaseen energiaan siirtymiseen liittyviä hankkeita. Rahoitettavat hankkeet keskittyvät usein uusien teknologioiden ja käytäntöjen pilotointiin tai demonstrointiin. Perinteisissä LIFE-hankkeissa EU-rahoitus on tyypillisesti 60 prosenttia, luontohankkeissa rahoitusprosentti voi olla 75 ja puhtaaseen energiaan siirtymiseen liittyvissä hankkeissa jopa 95 prosenttia.

8.3. Uuden ohjelmakauden 2028–2034 näkymät ja valmistelutilanne (kevät 2026)

EU:n monivuotinen rahoituskehys 2028–2034 on yksi tulevien vuosien EU-politiikkaa hallitsevista teemoista ja myös yksi Suomen EU-politiikan avaintavoitteista. Monivuotinen rahoituskehys (MFF eli Multiannual Financial Framework) määrittelee EU-rahoituksen määrän ja kohdentamisen vuosille 2028–2034.

Komissio ehdottaa tulevan rahoituskehysten kokonaistasoksi 1763,1 miljardia euroa sitoumuksina, joka olisi noin 580 miljardia euroa voimassa olevaa rahoituskokonaisuutta suurempi. Rahoituksen rakenteeseen esitetään nykyisen seitsemän otsakkeen sijasta neljää pääkokonaisuutta, jotka ovat 1) Sisäiset politiikat (Internal Politics), 2) Ulkoinen toiminta (External Action) 3) Eurooppa-tason investoinnit ja strategiset prioriteetit sekä 4) hallintomenot. Uusi rakenne on suunniteltu lisäämään budjetin joustavuutta ja tuloksellisuutta.

Lisäksi komissio esittää kahta erillistä lainarahoitteista välinettä, kriisimekanismia ja Catalyst Europe -välinettä. Molemmat välineet perustuisivat niin sanottuun lainalla lainaa -periaatteeseen ja olisivat varsinaisen rahoituskehysrakenteen ulkopuolella eivätkä myöskään sisälly rahoituskehysten kokonaistasoon.

NRPP (National-Regional Partnership Plan), kansallinen ja alueellinen kumppanuussuunnitelma, on yksi uuden rahoituskehysten suurimpia muutoksia: se on Euroopan komission ehdottama, muun muassa alue- ja rakennepolitiikan rahastot sekä yhteisen maatalouspolitiikan varat yhteen kansalliseen suunnitelmaan koostava kokonaisuus. Kumppanuussuunnitelman tavoitteena on integroidumpi investointien ja reformien ohjaus sekä joustavuus. NRPP:ssä rahoitus sidottaisiin tuloksiin: jäsenvaltioiden kansallisissa ja alueellisissa suunnitelmissa asetettaisiin investointien ja uudistusten tavoitteet ja välitavoitteet, jotka jäsenmaan tulisi saavuttaa saadakseen rahoitusta. Kansallisten suunnitelmien toimeenpanon seurantaan kytkeytyisi komission ehdottama parannettu tuloseurantajärjestelmä.

Komission julkaiseman jäsenvaltiokohtaisen allokaation mukaan Suomen NRPP-suunnitelmiin saatava kehys olisi vuoden 2025 hinnoin noin 8,6 miljardia euroa, josta 6,9 miljardia olisi yleisallokaatiota ja noin 1,4 miljardia rajaturvallisuuden, muuttoliikkeen ja sisäisen turvallisuuden rahastoihin. Yleisallokaatiosta 4,3 miljardia on korvamerkitty maatalouden tulotukeen ja noin 2,6 miljardia jää muihin kansallisen suunnitelman mukaisiin kohteisiin, kuten EU:n alue- ja rakennepolitiikkaan ja maaseudun kehittämiseen. Komission allokaatioesitykset merkitsevät maatalouden ja alue- ja rakennepolitiikan osalta vähennyksiä yhteensä 1,2–1,3 miljardia euroa ohjelmakauteen 2021–2027 verrattuna.²

² [Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 2/2026 vp.](#)

Mikäli neuvottelut etenevät aikaisempien neuvottelukierrosten aikataulussa, sovittaisiin rahoituskehystä yksimielisesti jäsenvaltioiden kesken Eurooppa-neuvostossa aikaisintaan loppuvuodesta 2026 tai vuoden 2027 alkupuoliskolla.

Uuden ohjelmakauden rahoituksia tarkasteltaessa on syytä nostaa esille kolme kokonaisuutta: 1) kilpailukykyrahasto, 2) Horisontti Eurooppa -ohjelma sekä 3) CEF eli Verkkojen Eurooppa -ohjelma.

Kilpailukykyrahastolle esitetty budjetti on 410 miljardia euroa ja se sisältää neljä painopistealuetta: puhdas siirtymä ja teollisuuden hiilestä irtautuminen, terveys, bioteknologia ja biotalous, digitaalinen johtajuus sekä resilienssi, puolustusteollisuus ja avaruus.

Horisontti Eurooppa -ohjelma jatkaa samalla nimellä tutkimus- ja innovaatorahoituksen puiteohjelmana, ja komissio on ehdottanut sen budjetin lähes kaksinkertaistamista nykyisestä 94 miljardista eurosta 175 miljardiin euroon.

Verkkojen Eurooppa (CEF) -ohjelmaa jatkaa itsenäisenä ohjelmana eurooppalaisten liikenne- ja energiaverkkojen kehittämiseksi. Ohjelmalle on ehdotettu 81 miljardin euron budjettia. Se on kaksinkertainen nykyiseen verrattuna, mutta on aiempaa rajatumpi, ja tulee keskittymään erityisesti TEN-T- ja TEN-E-verkkojen rajat ylittäviin osuuksiin, sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseen sekä uusiutuvan energian hankkeisiin.

9. Seuranta ja mittarit

Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategiaa 2030 toteutetaan tiiviissä yhteistyössä maakunnan sidosryhmien kanssa. Strategian toimeenpano ja sen edistymisen seuranta edellyttää laajaa yhteistyötä ja koordinoitua maakunnan eri toimijoiden välillä. Eri toimijoiden rooleja ja vastuita tarkennetaan maakunnallisessa kansainvälistymistä edistävässä koordinaatioryhmässä (KV-ryhmä). KV-ryhmän kokouksia pidetään n 3–5 kertaa vuodessa. Strategian toimeenpanon ja seurannan lisäksi KV-ryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoida maakunnan toimijoiden välistä kansainvälisyyteen liittyvää yhteistyötä sekä toimia tiedonvaihdon alustana.

Kansainvälisyyttä edistävät määrälliset mittarit pohjautuvat maakuntaohjelman mittareihin. Sen lisäksi voidaan asettaa erityisiä kansainvälisyyden kehittymistä osoittavia mittareita kuten taulukossa esitetyt ulkomaisten opiskelijoiden määrä ja työllistyminen sekä ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä ja status (taulukko 3).

Taulukko 3 Kansainvälisyyden edistämisen seurantamittarit

Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029 & Kv-strategian 2030 tarkennetut seurantamittarit	2022	2023	2024	2025	TAVOITE*
Ulkomaalaisten opiskelijoiden lkm. oppilaitoksissa (lukio ja ammatillinen, ammatikorkea- ja yliopistokoulutus) (Vipunen)	882	879	831		+
Tutkinnon suorittaneiden työllistyminen Keski-Pohjanmaalla (kansallisuus EU- tai ETA-maat tai muut maat, lkm (Vipunen))	28–32	19–22			+
Ulkomaalaistaustainen väestö, lkm (Tilastokeskus)	2537	3004	3372		+
Työlliset	1198	1328	1463		+
Työttömät	174	250	278		-
Työvoiman ulkopuolella (0–14 v, opiskelijat, eläkeläiset, muut)	1165	1426	1631		-/+
Interreg-hankkeiden määrä 2021–27 (Aurora, NPA, BSR)				27	+
TKI-menot, Keski-Pohjanmaa yhteensä miljoona euroa (Tilastokeskus)	31,1	37,9	51,5		+
Vienti (tavaravienti), yhteensä miljoona € (Uljas)	2862	3478	2486		+

* tavoite: + = tavoitteena nouseva suunta; - = tavoitteena vähenevä suunta edelliseen vuoteen verrattuna

KV-ryhmän keskusteluissa nousi esiin tärkeäksi mittariksi myös alueen yritysten osallistuminen kansainvälisiin hankkeisiin ja sen määrän kehittyminen liittyen tavoitteeseen EU-rahoituksen maksimaaliseen hyödyntämiseen ja pk-yritysten kansainvälisyyden edistämiseen. Tähän ei kuitenkaan ole saatavilla tietoa yhdestä lähteestä vaan se edellyttää tiedon keräämistä eri tahoilta. KV-ryhmä selvittää, miten tieto saataisiin koottua ja millä aikajänteellä kehittymistä on tarkoituksenmukaista seurata.

Strategian toteutumista seurataan säännöllisesti sekä laadullisesti että määrällisin indikaattorein. Indikaattoreita voidaan jatkossa kehittää ja lisätä tarpeen mukaan eri sektoreiden ja toimijaryhmien näkökulmat huomioiden. Tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja riittävyttä tarkastellaan kahden vuoden välein. Lisäksi toteutetaan myös laadullista seurantaa KV-ryhmän toiminnan osalta esimerkiksi palautekyselyllä.